

Fiche 6: Richtlijn betreffende diensten op de Interne Markt

Titel:

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende diensten op de Interne Markt

Datum Raadsdocument: 10 februari 2004

Nr Raadsdocument: 6174/04

Nr. Commissiedocument: COM (2004)2 def.

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Economische Zaken in nauwe samenwerking met alle departementen, de UvW en IPO

Behandelingstraject in Brussel: Raadswerkgroep voor Concurrentievermogen en Groei, Raad voor Concurrentievermogen.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Doel: Het creëren van een horizontaal wettelijk instrument om belemmeringen bij de vrije vestiging en het vrij verkeer van diensten voor grensoverschrijdende dienstverleners systematisch te verwijderen op een effectieve en efficiënte wijze. De bedoeling is op deze wijze een level playing field te creëren voor de Interne Markt voor diensten en bij te dragen aan de vervolmaking hiervan. Dit doel dient via verschillende – in de richtlijn voorziene – wegen te worden bereikt, waarop in het onderstaande nog nader wordt ingegaan.

Achtergrond: Het voorstel is een onderdeel van de Lissabonagenda. Een goed functionerende Interne Markt voor diensten is van essentieel belang voor het behalen van de doelstelling om in 2010 de meest competitieve kenniseconomie van de wereld te zijn. De dienstensector beslaat 50% van het BNP. Het onbenutte potentieel in deze sector dient volledig te worden aangewend om de Europese economische groei te stimuleren. Diverse Europese Raden hebben de Commissie verzocht om een voorstel om belemmeringen in de dienstensector te verwijderen. De Commissie heeft, mede op verzoek van het Europees Parlement, uitgebreid onderzoek verricht naar de Europese dienstenmarkt en concludeert dat de interne markt voor diensten niet optimaal functioneert. Het rapport (COM(2002) 441) beschrijft de concrete belemmeringen, die er vaak toe leiden dat het bedrijfsleven en de consument grensoverschrijdende diensten niet optimaal kunnen aanbieden en ontvangen. Dit betreft horizontale belemmeringen in allerlei sectoren en fasen van bedrijfsvoering, bijvoorbeeld in de bouwsector, uitzendbranche, toerisme, vrije beroepen, e.d. Vooral op het terrein van vergunningverlening, administratieve lasten voor het bedrijfsleven, dubbele verplichtingen en de wederzijdse erkenning van diensten, bestaan problemen voor het Europese bedrijfsleven.

Reikwijdte: Het voorstel sluit aan bij het brede begrip dienst. Onder het begrip dienst wordt in de richtlijn in artikel 4 lid 1 verstaan 'elke economisch activiteit, anders dan in loondienst', zoals bedoeld in artikel 50 van het Verdrag, die bestaat in een dienstverlening waarvoor een economische tegenprestatie wordt ontvangen, ongeacht de wijze waarop deze economische tegenprestatie wordt gefinancierd. De definitie is ontleend aan de rechtspraak van het Hof van Justitie. Het betreft een groot aantal diensten, zoals de uitzendbranche, distributie, certificering, bouwnijverheid, afvalinzameling en verwerking, makelaardij, ambachten, toerisme, de gereguleerde beroepen, accountancy, e.d.

Voorzien is in uitzonderingen voor financiële diensten, vervoersdiensten (voor zover geregeld bij andere EU-regelgeving) en elektronische communicatiediensten. De precieze reikwijdte van deze uitzonderingen dient overigens nog nader gedefinieerd te worden.

De richtlijn is in beginsel van toepassing op alle diensten van algemeen economisch belang. De richtlijn is niet van toepassing op niet-economische activiteiten zoals activiteiten zonder economische tegenprestatie verricht.

Inhoud:

I Algemene bepalingen

Betreft de doelstelling en de reikwijdte zoals hierboven beschreven, de relatie met andere bepalingen van gemeenschapsrecht en definities van het begrip dienst, dienstverrichter e.d.

II Vrijheid van vestiging van dienstverrichters

1. Administratieve vereenvoudiging

Het voorstel legt aan de lidstaten de verplichting op tot vereenvoudiging van procedures voor toegang tot en uitoefening van dienstenactiviteiten; voorts moeten diverse procedures en formaliteiten bij één loket worden afgehandeld en dient dat ene loket tevens als informatiepunt te gelden voor dienstverrichters en afnemers; tot slot moeten alle procedures en formaliteiten in verband met de toegang tot en de uitoefening van dienstenactiviteiten op afstand en elektronisch bij het ene loket en de bevoegde autoriteiten kunnen worden afgehandeld.

2. Vergunningen

Het voorstel stelt voorwaarden aan het hanteren van een vergunningstelsel voor de toegang tot en de uitoefening van een dienstenactiviteit. Voor zover een vergunningstelsel wordt gehanteerd dient deze bovendien aan bepaalde voorwaarden te voldoen. Ook stelt de richtlijn vereisten aan de vergunningsduur, de selectie ingeval van een beperkt aantal beschikbare vergunningen en de vergunningsprocedures.

3. Verboden of beoordelingsplichtige eisen

Het voorstel bevat een lijst met verboden vereisten, zoals o.a. nationaliteitsvereisten of een economische impact toets. Daarnaast is een lijst opgesteld met door de lidstaten onderling te evalueren vereisten, zoals o.a. het vereiste van het in dienst hebben van een minimum aantal werknemers, het verbod op het aanbieden van andere diensten naast de hoofddienst. Deze dienen te voldoen aan een drietal voorwaarden: discriminatieverbod, noodzakelijkheid en evenredigheid.

III Vrij verkeer van diensten

1. Land van oorsprongsbeginsel

De lidstaten zien erop toe dat de dienstverrichters alleen moeten voldoen aan de nationale bepalingen van hun lidstaat van oorsprong die binnen het gecoördineerde gebied vallen, te weten bepalingen betreffende de toegang tot en de uitoefening van de dienstactiviteit, het gedrag van de dienstverrichter, de kwaliteit of inhoud van de dienst, reclame, de contracten en de aansprakelijkheid van de dienstverrichter. Uitgezonderd van het land van oorsprongsbeginsel zijn, zoals vermeld in artikel 17, onder meer de netwerksectoren (post, elektriciteit gas, water), het ter beschikking stellen van werknemers, bescherming van persoonsgegevens, de advocatendiensten (daar waar al EU regelgeving bestaat), erkenning van beroepskwalificaties, sociale zekerheid regelgeving zoals geregeld in Verordening 1408/71 (deze Verordening dekt niet de gehele sociale zekerheidswetgeving), het overbrengen van afval, diensten van notarissen bij wet voorgeschreven, wettelijke accountantscontroles. Ook zijn er tijdelijke afwijkingen van het land van oorsprongsbeginsel en afwijkingen van het land van oorsprongslandbeginsel die gelden in specifieke gevallen; gedurende een overgangperiode is het oorsprongslandbeginsel niet van toepassing op de regels voor geldvervoer, gokactiviteiten, schuldinning. In specifieke gevallen kunnen uitzonderingen gelden voor maatregelen m.b.t. de volksgezondheid, de veiligheid van diensten en de bescherming van de openbare orde.

2. Rechten van de afnemers van diensten

De lidstaten mogen de afnemer geen eisen opleggen die het gebruik van een dienst van een in andere lidstaat gevestigde dienstverrichter beperken. Discriminerende eisen met betrekking tot de afnemer op basis van nationaliteit of woonplaats zijn verboden. Voorts moeten de lidstaten voorzien in toegang tot informatie voor afnemers met betrekking tot bijvoorbeeld consumentenbescherming en geschilbeslechting. De lidstaten kunnen ook niet de vergoeding van extramurale zorg afhankelijk stellen van toestemming, wanneer de kosten voor deze zorg, indien deze op hun grondgebied was verstrekt, door hun sociale zekerheidstelsel zouden zijn vergoed.

3. Terbeschikkingstelling van werknemers en onderdanen van derde landen

Het voorstel stelt specifieke bepalingen t.a.v. de terbeschikkingstelling van werknemers, bepaalde verplichtingen mogen niet worden opgelegd, o.a. vergunning aanvraag, inschrijving in register.

Inzake onderdanen van derde landen schrijft de richtlijn voor dat de lidstaat van terbeschikkingstelling de dienstverrichter en de werknemer niet kan verplichten te beschikken over een document dat toestemming geeft tot binnenkomst, vertrek of verblijf of over een werkvergunning, wanneer een EU-dienstverrichter een werknemer, die onderdaan van een derde land is, ter beschikking stelt om een dienst te verrichten in een andere EU-lidstaat.

IV Kwaliteit van diensten

- Lidstaten dienen erop toe te zien dat bepaalde gegevens ter beschikking gesteld worden door dienstverrichters aan de afnemers. Het gaat hierbij o.a. om: naam, adres, btw-nummer, branchevereniging, e.d., die zonder meer moeten worden verstrekt, maar waarbij de modaliteit van verstrekking wordt overgelaten aan de dienstverrichter; daarnaast zijn er aanvullende gegevens die op verzoek van de afnemer dienen te worden verstrekt.
- Lidstaten dienen erop toe te zien dat dienstverrichters die diensten verrichten met een bijzonder gezondheids- of veiligheidsrisico of een bijzonder financieel risico gedekt zijn door een aansprakelijkheidsverzekering of vergelijkbare waarborg. - Dienstverrichters dienen informatie te verlenen over het bestaan of ontbreken van garanties.
- Lidstaten dienen elk geheel verbod op reclame voor gereguleerde beroepen in te trekken. - Lidstaten zien erop toe dat de dienstverrichter geen eisen worden opgelegd waarbij zij verplicht worden om uitsluitend een specifieke activiteit uit te oefenen of die het gezamenlijk of in partnerschap verrichten van verschillende activiteiten beperken, zij het dat hierop voor enkele specifieke dienstverrichters uitzonderingen mogelijk zijn.
- Lidstaten dienen samen met de Commissie een aantal maatregelen te nemen teneinde dienstverrichters aan te moedigen vrijwillig kwaliteit van hun dienst te waarborgen. – Lidstaten dienen maatregelen te treffen om

ervoor te zorgen dat dienstverrichters (elektronische) adresgegevens verstrekken aan de afnemer zodat deze rechtstreeks een klacht kan indienen en informatie kan vragen. Tevens dient verzekerd te zijn dat de dienstverrichters onverwijld op de klachten reageren en deze tot een oplossing brengen.

- Lidstaten dienen op verzoek van een bevoegde instantie of andere lidstaat gegevens over de betrouwbaarheid van de dienstverrichter te verstrekken, zoals gegevens over strafrechtelijke veroordelingen, bestuursrechtelijke of tuchtrechtelijke sancties. Een en ander voor zover deze zijn vermogen om zijn activiteit uit te oefenen of zijn professionele betrouwbaarheid kunnen aantasten.

V Controle

- Lidstaten zien erop toe dat de in hun nationale regelgeving vastgestelde bevoegdheden inzake het toezicht op en de controle van de dienstverrichter t.a.v. de betrokken activiteiten ook worden uitgeoefend wanneer de dienst in een andere lidstaat wordt verricht.
- Lidstaten dienen elkaar hierbij wederzijdse bijstand te verlenen, onder meer op het vlak van het verstrekken van informatie. Ook wordt voorzien in een regeling voor wederzijdse bijstand bij afwijkingen van het oorsprongslandbeginsel in specifieke gevallen.

VI Convergentieprogramma

Op bepaalde terreinen dienen de lidstaten i.s.m. de Commissie zelfregulering op communautair niveau aan te moedigen, bijv. m.b.t. de inhoud en de voorwaarden voor commerciële communicatie voor gereglementeerde beroepen. Daarnaast zal de Commissie op het terrein van geldvervoer, kansspelen en schuldinning onderzoeken in hoeverre specifieke harmonisatie mogelijk is. Tevens onderzoekt de Commissie of het noodzakelijk is om met betrekking tot een aantal genoemde aspecten aanvullende initiatieven te nemen of voorstellen tot besluiten te doen.

Tijdpad: Er is gekozen voor een gefaseerde aanpak. Verschillende harmonisatievoorstellen volgen de komende jaren. Uiterlijk 2010 dient het complete voorstel geïmplementeerd te zijn. Een aantal belemmeringen is vanaf twee jaar na implementatie van de richtlijn verboden, een aantal andere belemmeringen dient te worden geëvalueerd door de lidstaten onderling en onder toezicht van de Commissie.

Rechtsbasis van het voorstel:

Artikel 47 lid 2 en 55 van het EG-Verdrag en artikel 71 en 80 lid 2 voor het transportdeel (voor zover daarvoor geen specifieke EU regelgeving aanwezig is).

(Artikel 55 verwijst naar artikel 47 lid 2, waardoor toepasselijk op het vrij verkeer van diensten en dus de interne markt bepalingen in artikel 43 en 49)

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: Co-decisie.

Instelling nieuw Comitologie-comité:

In artikel 42 van de richtlijn wordt een comité van vertegenwoordigers van de lidstaten ingesteld. Type: adviserend. Artikelen 3 en 7 van Besluit 1999/468/EG zijn hierbij van toepassing. Op een aantal plaatsen in de richtlijn wordt hier naar verwezen.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: Positief:

- Doel van de richtlijn is het wegnemen van belemmeringen voor het vrij verkeer van diensten en vrije vestiging in de interne markt. Uitgebreid onderzoek van de Commissie onder het bedrijfsleven, incl. MKB, consumentenorganisaties en andere belangengroepen, heeft aangetoond dat de interne markt voor diensten niet optimaal functioneert.
- Rechtstreekse toepassing van de artikelen 43 en 49 van het Verdrag volstaat niet, zo blijkt uit onderzoek van de Commissie, om deze belemmeringen op te heffen, enerzijds omdat een behandeling per geval via inbreukprocedures tegen de betrokken lidstaten, met name na de uitbreiding, uiterst ingewikkeld zou zijn voor de nationale en communautaire instellingen, en anderzijds omdat vele belemmeringen alleen kunnen worden opgeheven indien de nationale wetgevingen eerst, onder meer met het oog op de administratieve samenwerking, zijn gecoördineerd. Zoals het Europees Parlement en de Raad hebben erkend, kan een communautair wetgevingsinstrument een ware interne dienstenmarkt tot stand brengen.

Proportionaliteit: Zodra meer duidelijkheid ontstaat over de reikwijdte van de richtlijn kan de proportionaliteit worden beoordeeld.

Consequenties voor de EU-begroting: Geen

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Hoewel het voorstel in de implementatiefase onvermijdelijk administratieve lasten voor de overheid met zich meebrengt op een aantal terreinen (dit moet nog nader in kaart worden gebracht) kan de richtlijn op termijn leiden tot vermindering van administratieve lasten (voor overheid en bedrijfsleven) en kostenbesparing. Daarnaast is het voorstel erop gericht de administratieve lasten voor het bedrijfsleven direct te verminderen. Een definitief standpunt dient onder meer rekening te houden met de kosten voor alle budgettaire kaders. De kosten van het voorstel dienen binnen de desbetreffende begrotingen/kaders of middels onderlinge herschikkingen te worden opgevangen. Daarbij dienen de betrokken departementen voorafgaand aan de besluitvorming met een voorstel te komen over hoe deze budgettaire consequenties zullen worden opgevangen (uitgesplitst naar departement en naar soort kosten; denk aan handhaving/toezichtkosten, oprichting van het contactpunt of aanpassing van al bestaand loket, aanpassing van regelgeving).

Verder is de schatting van de netto reductie van Administratieve Lasten voor het bedrijfsleven noodzakelijk. De Commissie zal gevraagd worden naar een uitgebreid Impact assessment. In goed overleg met ACTAL zal worden onderzocht welke de effecten zijn van de richtlijn op de administratieve lasten van het bedrijfsleven; bezien wordt of er een extern adviesbureau dient te worden ingeschakeld teneinde deze –voor zover mogelijk– te kwantificeren. Voorts zal van de expertise van ACTAL gebruik worden gemaakt waar het gaat om het formuleren van minder belastende alternatieven, welke bij de onderhandelingen over de richtlijn kunnen worden ingebracht.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

De implementatie van de kaderrichtlijn zal aanpassing van een groot aantal bestaande alsmede nieuwe wetten en regelingen vergen. Dit is het gevolg van het ruime begrip “dienst” in de richtlijn. Gelet op de reikwijdte van de ontwerp-richtlijn is een gecoördineerde interdepartementale aanpak van het implementatie-proces daarom noodzakelijk.

Ten aanzien van de vrijheid van vestiging van dienstverrichters zijn de gevolgen:

- Voor zover er procedures en formaliteiten voor de toegang tot en de uitoefening van dienstenactiviteiten bestaan, dienen deze waar mogelijk te worden vereenvoudigd; voor de implementatie van de één-loket-functie zal naar verwachting ook wetgeving nodig zijn; in ieder geval zal de één-loket-functie, gelet op de daaraan gestelde eisen (zowel waar het gaat om de afwikkeling van procedures en formaliteiten als om informatiefunctie), in de sfeer van de uitvoering diverse maatregelen – ook in technische zin – vergen, waarbij diverse bestuursorganen zijn betrokken. Voor een deel zal het één-loket (art.6-8) op te bouwen zijn uit bestaande internet-ontsluitingen van overheidsvergunningen, -onthefingen, eventueel door middel van productcatalogi en (de)centrale regelgeving via www.overheid.nl, www.bedrijvenloket.nl en websites van decentrale overheden en zbo's. De koppeling van de één-loketten van de diverse lidstaten (art. 22) vergt bijzondere aandacht en zal met de Commissie moeten worden bezien in relatie tot het bestaande project van de Commissie. De verplichting voor de overheid om er voor te zorgen dat bepaalde informatie van/over de dienstverlener aan de afnemers van diensten wordt verstrekt(art. 26) gaat verder dan de normale overheidstaken. Dit zou moeten worden beperkt tot die informatie over dienstverleners die bij de overheid berust, zoals de gegevens die zijn opgenomen in het Handelsregister van de Kamers van Koophandel (Basisbedrijvenregister). Afhankelijk van wat onder het afwikkelen van procedures en formaliteiten bij het ene loket dient te worden verstaan (artikel 6), zullen de gevolgen daarvan voor bijvoorbeeld bepalingen in de Algemene wet bestuursrecht (waaronder die betreffende elektronisch bestuurlijk verkeer – vgl artikel 8 van de richtlijn) dienen te worden bezien.
- Vergunningen; de voorgestelde regeling ter zake van vergunningen brengt met zich mee dat bestaande vergunningstelsels dienen te worden doorgelicht en waar nodig moeten worden aangepast. Ook heeft de richtlijn ingrijpende gevolgen voor bestuurs- en vergunningverleningspraktijk en (het systeem van) de Algemene Wet Bestuursrecht, met name waar het gaat om de bepaling dat een vergunning geacht wordt te zijn verleend, indien binnen een bepaalde termijn niet op een aanvraag wordt gereageerd.
- Verboden of beoordelingsplichtige eisen; binnen de voorgestelde implementatietermijn van twee jaar zal alle relevante bestaande wetgeving dienen te worden ontdaan van in de richtlijn verboden eisen en zal hiertoe alle wetgeving met beoordelingsplichtige eisen moeten worden doorgelicht en aan de Commissie moeten worden voorgelegd die deze ter beoordeling voorlegt aan de andere lidstaten. Deze procedure brengt met zich mee dat te zijner tijd binnen een zeer korte termijn van zes maanden Nederland een oordeel zal dienen te vormen over de door de overige lidstaten ingediende verslagen. De voorgeschreven actie m.b.t. verboden en beoordelingsplichtige eisen ziet zowel op centrale als decentrale wetgeving. Het voorstel bevat

tevens een meldingsplicht voor nieuwe regelgeving van de lidstaten die mogelijke handelsbelemmeringen voor de dienstensector met zich meebrengen. Het voorstel bevat hiervoor overigens geen stand-still bepaling. Bezien dient te worden of, en zo ja, hoe deze verplichting in het nationale bestel kan worden uitgewerkt.

Ten aanzien van vrij verkeer van diensten:

- Land van oorsprongsbeginsel; het land van oorsprongsbeginsel heeft gevolgen voor de toepassing van Nederlandse regelgeving op de activiteiten van dienstverrichters uit andere lidstaten in Nederland. In principe geldt immers de regelgeving van het land van oorsprong en is Nederlandse regelgeving op de dienstverlener niet van toepassing. Nederlandse regelgeving blijft in principe van toepassing indien een in Nederland gevestigde dienstverlener over de grens een dienst aanbiedt. Het land van oorsprongsbeginsel heeft consequenties op het terrein van consumentenbescherming, sociale bescherming en medisch-ethische normen en milieu.
- Terbeschikkingstelling werknemers/ derdelanden onderdanen; de richtlijn heeft tot gevolg dat voor derdelanders geen tewerkstellingsvergunning kan worden geëist door het land van terbeschikkingstelling, zolang deze derdelanders een dienst uitvoeren voor een dienstverlener uit een andere EU lidstaat.
- Kwaliteit van diensten/ rechten van afnemers; de voorgestelde maatregelen in verband met de kwaliteit van de diensten staan voornamelijk in het teken van een betere informatieverstrekking door de dienstverlener aan de afnemers. Bezien zal moeten worden op welke wijze de implementatie daarvan zodanig kan geschieden, dat de daarmee samenhangende administratieve lasten voor het bedrijfsleven worden geminimaliseerd.
- Controle; het voorstel zal leiden tot intensivering van toezicht en handhaving. Bijstand aan buitenlandse toezichthouders c.q. toezicht m.b.t. activiteiten die buiten Nederland plaatsvinden vergt meer capaciteit. De vraag is hoe dit kan worden uitgevoerd. Voorts zouden toezichtbevoegdheden geregeld moeten worden. Daar staat tegenover dat het toezicht op buitenlandse dienstverleners door andere overheden wordt verricht, hetgeen de Nederlandse autoriteiten verlicht in werkzaamheden.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

Gefaseerde implementatie met het doel een goed werkende interne markt voor diensten te hebben voor 2010 zoals gesteld in de Lissabondoelstellingen. Bepaalde niet-toegestane belemmeringen dienen twee jaar na aanname van de richtlijn te zijn weggenomen. Andere belemmeringen dienen te worden geëvalueerd door de lidstaten en uiterlijk in 2008 te worden weggenomen indien deze niet gerechtvaardigd blijken te zijn. Nader moet worden gezien of de terzake voorgestelde implementatietermijnen haalbaar zijn. Het voorstel voor 1-contactpunt dient eind 2008 geïmplementeerd te zijn. Nederland beziet of deze termijn technisch haalbaar is, in ieder geval voor delen artt. 6-8 en 22. Voor de uitzonderingsgebieden ter zake van het land van oorsprongsbeginsel (bepaalde gokactiviteiten, schulding en geldtransport) eindigt de overgangstermijn in 2010. De Commissie zal waar nodig met specifieke harmonisatievoorstellen komen.

De voorgestelde implementatietermijn is mogelijk moeilijk haalbaar voor Nederland, aangezien nationale wetgeving op velerlei gebieden zal moeten worden aangepast.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederlandse belangen:

Nederland heeft zelf relatief weinig belemmeringen en kent een open economie. Er is dus veel te winnen voor Nederlandse dienstverleners en -ontvangers over de grens. Andere lidstaten zoals Duitsland, België, Italië en Frankrijk kennen een groot aantal bepalingen die de markt afschermen voor buitenlandse aanbieders. Onderzoek onder het Nederlandse bedrijfsleven (i.s.m. VNO-NCW, MKB en de consumentenbond) toont aan dat het met name problemen heeft met het tijdelijk uitzenden van werknemers, enorme administratieve lasten en kosten voor het verrichten van een dienst over de grens, vergunningsvereisten, dubbele sociale verplichtingen, erkenning van diploma's, verschillende mate van handhaving en het gebrek aan transparante informatie. Het voorstel is erop gericht een oplossing te bieden voor deze problemen. Het is voor Nederland van belang een goed beeld te krijgen van de gevolgen van dit voorstel voor eigen regelgeving, beleid en uitvoering, administratieve lasten en financiële consequenties alvorens een definitief standpunt in te nemen. Naar gelang de blijvende gevolgen voor de gezondheidszorg, zal nog een specifiek standpunt worden ingenomen.

Het voorstel behoeft nog wel verdere verduidelijking en aanpassing op een aantal punten. Zo acht Nederland het niet wenselijk dat de kaderrichtlijn afbreuk doet aan het gewenste niveau van nationale voorschriften uit hoofde van sociale politiek, milieubescherming, consumentenbescherming en volksgezondheid in Nederland. In dit licht dienen ook de artikelen 24,25 en 26 nader te worden gezien. In kaart dient te worden gebracht welke effecten de richtlijn heeft op de nationale regelgeving en controle en handhaving daarvan. Nederland is van mening dat de distributie van drinkwater, waarvoor een wijziging van de Waterleidingwet in vergevorderd stadium is, als

overheidsprerogatief dient te worden beschouwd en daarom buiten de reikwijdte van de richtlijn valt. Dit kan mogelijk, in afwachting van nader onderzoek, voor meerdere terreinen gelden.

Inzake comitologie zal Nederland telkens bezien *of* terzake comitologie nodig is en zo ja, *welk type* comitologie. Het begrip dienst van algemeen belang wordt door Nederland zo opgevat dat hieronder in ieder geval rechtsbijstand (in het kader van de toegang tot de rechter voor minder draagkrachtigen), bewindvoering in het kader van schuldsanering en ten slotte de distributie van drinkwater, voor zover deze diensten door de overheid zijn gefinancierd.

Bezien wordt in hoeverre de elementen van het Actieplan Financiële Diensten geheel onder de uitzondering van artikel 2, lid 2a vallen. De collectieve pensioenen vallen onder het Actieplan Financiële Diensten, maar worden in de richtlijn niet expliciet uitgezonderd. Op dit terrein bestaat de (Interne Markt) richtlijn 2003/41/EG, waarin de belangen van sociale zekerheid en pensioen beter worden gewaarborgd dan in de horizontale kaderrichtlijn.

Eerste algemene standpuntbepaling:

- Nederland is verheugd dat er een ontwerp-richtlijn is. Nederland ondersteunt de doelstelling en wenst ook daadwerkelijk een beter functionerende Interne Markt voor diensten te creëren. Deze doelstelling vereist commitment van de lidstaten. Dit commitment dient tijdens de Raad voor Concurrentievermogen te worden uitgedragen. Tijdens het Nederlands Voorzitterschap is dit thema bestempeld tot prioriteit.
- Het voorstel poogt een evenwicht te vinden tussen de belangen van het creëren van een Interne Markt voor diensten enerzijds en anderzijds de mogelijkheid voor lidstaten om bepaalde algemene belangen te waarborgen met het oog op consumentenbescherming, milieu, volksgezondheid, welzijn, sociale zekerheid en sociaal beleid binnen de grenzen van proportionaliteit en noodzakelijkheid. Nader bezien moet worden of er een goede balans is gevonden.
- Nederland wil graag bevestigd zien dat fiscaliteit wordt uitgezonderd van het land van oorsprongsbeginsel. Nederland pleit daarnaast voor een algemene uitsluiting van belastingen van de richtlijn.
- Op het punt van financiële diensten is het in de huidige tekst onduidelijk of de collectieve pensioenen buiten de reikwijdte van de richtlijn vallen. Nederland wenst bevestigd te zien dat de collectieve pensioenen buiten de reikwijdte van de richtlijn vallen en zal de Commissie vragen dit punt te verduidelijken in de richtlijn.
- Nederland wenst bevestigd te zien dat de kansspelen volledig uitgezonderd zijn van de reikwijdte van de richtlijn, totdat duidelijk is of additionele harmonisatie van kansspelen wordt geëffectueerd.
- De werklast en administratieve lasten voor overheid en bedrijven moeten duidelijk in kaart worden gebracht. De administratieve lasten voor het bedrijfsleven dienen te verminderen en de lasten voor de overheid dienen zoveel mogelijk beperkt te blijven. De Commissie en de lidstaten dienen zich te committeren aan het realiseren van de doelstelling van de Richtlijn om de administratieve lasten voor bedrijven te verminderen. De introductie van één-loket betekent een belangrijke stimulans voor de lopende initiatieven voor elektronische dienstverlening door de overheid (vergunningverlening c.a.). Het voorstel inzake de 'afwikkeling van procedures' door het één-loketpunt dient nog te worden verduidelijkt en te worden bezien. Tot nu toe zijn de initiatieven op basis van vrijwilligheid. De Richtlijn biedt een basis om overheden die in 2008 nog onvoldoende voortgang hebben gemaakt op eigen initiatief, in ieder geval voor de reikwijdte van de Richtlijn, tot voortgang te dwingen.
- Verdere standpuntbepaling ten aanzien van het voorstel wordt interdepartementaal voorbereid. De departementen zullen daarvoor eerst in kaart brengen welke gevolgen dit voorstel heeft voor hun eigen regelgeving, beleid, uitvoering en budgetten.
- De ontwerp-richtlijn heeft op een aantal terreinen verbetering/ verduidelijking. Nederland zal een constructieve bijdrage leveren en indien nodig alternatieven voor te stellen.